

معجون پر محتوایی به دست می آید وقتی شادی را می گذاریم کنار باورهای مذهبی مان و راستی و نیکی پدیدار می شود. شادی خردمندان که جایگاه ویژه ای در تمدن ایرانی داشته است بنیان و اساس جشن هایی است که رسالت اجتماعی هم بر دوش دارند. دو مناسبیت پیش رو، یعنی شب یلدا و زادروز فردوسی بزرگ، بهترین بهانه است برای برگزاری جشنی پر مایه که خردسرای فردوسی آن را در روز جمعه، اولین روز دی ماه، بر پا می کند. به همین مناسبت، با دکتر علیرضا قیامتی درباره جشن بزرگ شب یلدا، جشن های ایرانی و نگاه فردوسی به این جشن ها گفت و گو کردیم.

مرور آیین های باستانی ایران در گفت و گو با دکتر علیرضا قیامتی

دکتر قیامتی با اشاره به عنوان انتخاب شده برای برپایی جشن یلدا که «رامش و راستی» نام گرفته است گفت: رامش و راستی بنیان جشن های ایرانی است. جشن هایی که بعد از راستی، با شادی و نیایش همراه است. ملتی که شاد تربیت شوند ملتی متمدن خواهند بود. کشور ما به دلیل پیشینه و فرهنگ غنی، ظرفیت زیادی در این زمینه دارد. جشن های مختلفی که نیاکان مادر فصول مختلف سال برگزار می کردند گواه این مسئله است.

جایگاه و تأثیر این جشن ها در شاهنامه فردوسی موضوع بعدی است که دکتر قیامتی با اشاره کرد و گفت: شاهنامه خوانی یکی از آداب و رسوم ایرانیان در شب یلدا است. فرهنگ باستانی ما شادی را مخابره می کند و شاهنامه در رأس همه این ها است. نیایش خدا، توجه به مردم، توجه به خود و شادی رکن اصلی جشن ها در ایران باستان است. شاهنامه فردوسی، به عنوان یک اثر ملی و ایرانی که تلاش دارد در کنار

زنده نگه داشتن اساطیر ایرانی فرهنگ و هویت را هم حفظ کند، آیین های تمام نما از توجه به این چهار رکن است. در سراسر شاهنامه، راستی، شادی، با رسالت اجتماعی شادباشی همراه است. البته هدف از برگزاری این جشن ها و تأثیر آن در شاهنامه فردوسی تنها توجه به شادی فردی نیست بلکه این شادی اجتماعی است و برای تمام مردم و اقوام خواسته می شود. شاهنامه همچنین خرد است. نامه راستی است. شاهنامه شناسنامه و هویت زبان فارسی است که اخلاق و تربیت را در خودش بازتاب می دهد.

وی ادامه داد: نگاه فردوسی در شاهنامه نگاه انسانی است. جشن یلدا یکی از یازده جشن بزرگ ایران است که به مناسبت تولد خورشید در تاریکی بر پا می شود.

این استاد دانشگاه در ادامه با بیان اینکه این جشن ها بر دیگر فرهنگ ها نیز تأثیر داشته است چنین توضیح داد: این جشن تأثیر آتش را در اروپا گذاشته است. به طور مثال، در جشن های باستانی از

سرو استفاده می شده و تزئین کاج در فرهنگ اروپا تأثیر گرفته از همین نگاه بوده است. دانه های انار نشانه کثرت است و تولد ناهید و آناهیتا هم به نوعی در فرهنگ و آداب برپایی جشن ها در اروپا نمایان است.

قیامتی درباره رواج ولنتاین در سال های اخیر در بین جوانان ایرانی نیز گفت: تأثیر پذیری از فرهنگ های مختلف همیشه بد و مذموم نیست. روز عشق ایرانی و روز ولنتاین برای خودشان ارزشمند است و ضمن اینکه نشان می دهد این جشن نیز ریشه در آداب و رسوم مادران و اروپایی ها این مورد را هم از ما گرفته اند. توجه به ولنتاین نباید سبب شود که آداب و رسوم خود را از خاطر ببریم.

وی افزود: البته خوشبختانه در ایران به یلدا توجه می شود و همچنین به یازده جشن باستانی ما مانند نوروز، یلدا و چهارشنبه سوری اما این توجه و پاسداری باید بیشتر باشد.

قیامتی در پایان گفت: اگر برگردیم به گذشته های زیبا با باورهای مذهبی که داریم بهترین معجون را می توانیم برای دنیا بسازیم. ما باید ریشه هایمان را بشناسیم زیرا ملتی ریشه دار هستیم با تمدنی هفت هزار ساله، آن هم باز بیاترین آیین های نشاط اجتماعی که هیچ ملتی ندارد.

ناگفته نماند که در این برنامه دکتر محقق نیشابوری و خانم فرزانه بهار سخنرانی می کنند. در بخشی از برنامه نیز قرار است استاد جمشیدیان نقالی کند. اجرای برنامه

هنری توسط استاد امانی بخش دیگر این

مراسم است. یکی از برنامه های مهم جشن

هم شاهنامه خوانی است که خانم فرنگیس

طوسی این کار را بر عهده دارد.

رامش و راستی بنیان جشن های ایرانی

